

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשְּׁבֻת: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִייר תשע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשְּׁבֻת: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהַנִּים וְהַלּוּיִם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל [moshe45@bezeqint.net](mailto:moshe45@bezeqint.net)) (הזמנים לפי חיפה)

## "בְּנֵי צִיּוֹן"

"עֹמֵר לְגִלְגָּלַת" אוֹתִיּוֹת "לֵג עֹמֵר"

בשׁוֹ"ת "חֲתָם סוֹפֵר" (סימן רל"ג) מְצִינּוּ חִידוּשׁ נִפְלָא (שְׁמַעוּלָם לֹא שְׁמַעְנוּ), שֶׁהִטְעַם לְשִׁמְחַת ל"ג בְּעוֹמֵר הוּא, מִפְּיּוֹן שְׁבִיּוּם זֶה הִתְחִיל לְרֹדֵת הַמֶּן לְיִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּר. וְכִפִּי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל ה' חֲתָם סוֹפֵר: "מִיּוֹם (טו' בְּאֵיר) שְׁכָלָה הַחֲרָרָה (=הַמְצוֹת) שֶׁהוֹצִיאָו (יִשְׂרָאֵל) מִמִּצְרַיִם, הִלְכוּ (יִשְׂרָאֵל) ג' יָמִים בְּלֹא לֶחֶם, וְאַחַר-כֵּן יָרַד הַמֶּן. אִם כֵּן, הוֹרְדַת הַמֶּן (הִיְתָה) בְּיוֹם ל"ג בְּעוֹמֵר (ח"י בְּאֵיר), וְרֹאזִי לַעֲשׂוֹת לְזֶה זָכַר טוֹב...".

וְהוֹסִיף עַל-כֵּן ה' חֲתָם סוֹפֵר" רָמַז נֶאֱמָה, וְאָמַר: "הִנֵּה, בְּכַתוּב וְסִפְרָתָם לָכֶם מִמְּחַרַת הַשְּׁבֻת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֵר" – עַד כָּאֵן ל"ג אוֹתִיּוֹת, רָמַז עַל ל"ג בְּעוֹמֵר, שֶׁבּוּ הִתְחִיל הַמֶּן לִירֹד".

דְּהִינּוּ, אֹמֵר ה' חֲתָם סוֹפֵר", אִם נִסְפָּר אֶת הָאוֹתִיּוֹת בְּכַתוּב וְסִפְרָתָם לָכֶם מִמְּחַרַת הַשְּׁבֻת מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם אֶת עֹמֵר", הִנֵּה, עַד הַמְלָה "עֹמֵר" יֵשׁ ל"ג אוֹתִיּוֹת, לְרִמּוֹז עַל ל"ג בְּעוֹמֵר.

וְלִכֵּן הַכְּתוּב מִתְחִיל בְּתִיבַת "וְסִפְרָתָם" – כְּדִי לֹמַר לָנוּ שֶׁצָּרִיךְ לְסַפֵּר עַד תִּיבַת "עֹמֵר" כְּדִי לְגַלּוֹת שִׁירִידַת הַמֶּן הִיְתָה בְּיוֹם ל"ג בְּעוֹמֵר.

רָמַז נוֹסֵף: בְּכָל פְּרֶשֶׁת הַמֶּן, הִחַל מִהַפְּסוּק הָרִאשׁוֹן (שְׁמוֹת טו', ד'): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנְנִי מִמְּטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וְלִקְטוּ...". עַד הַפְּסוּק הָאַחֲרוֹן, "וְהָעֹמֵר עֲשִׂרִית הָאִיפָה הוּא" – יֵשׁ בְּדִיוֹק ל"ג פְּסוּקִים, לֹא פְחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. וְזֹאת, כְּדִי לְרִמּוֹז שֶׁאֵכֵן הַמֶּן הִתְחִיל לְרֹדֵת בְּיוֹם ל"ג בְּעוֹמֵר (וּמָה עוֹד שֶׁעַל הַמֶּן נֶאֱמָר: "לִקְטוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ עֹמֵר לְגִלְגָּלַת". הִנֵּה, "עֹמֵר לְגִלְגָּלַת" הֵם אוֹתִיּוֹת "לֵג עֹמֵר").

וְהִנֵּה, עַל מָה שֶׁאָמַר הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה, "הִנְנִי מִמְּטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", פֶּרֶשׁ הַזֶּהר הַקְּדוּשׁ (וַיְחִי רִמּוֹ, מִתּוֹרָגָם): "לֶחֶם מִשְׁנֵה, מָהוּ לֶחֶם מִשְׁנֵה? אֵלּוּ שְׁתֵּי לֶחֶמִים – לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וְלֶחֶם מִן הָאָרֶץ".

וּבְאֵר עֲנִיָּן זֶה הִרָה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן וְאָמַר: ש"לֶחֶם מִן הָאָרֶץ" רֹמַז לְתוֹרַת הַנְּגִלָה, וְאֵילּוּ "לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם" הוּא רָמַז עַל תּוֹרַת הַנְּסֻתָר, אוֹתָהּ מִשְׁפִּיעַ הַקַּב"ה לְרֹאזִיִּים לְכֹךְ כְּפִי שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים כה', יד'): "סוּד ה' לִירָאִיו...".

וְכִדִּי לְחֻזַק אֶת דְּבָרָיו, הוּא מְבִיא אֶת הַכְּתוּב בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ (בְּשִׁלַח סא, מִתּוֹרָגָם): "בְּתִחִלָּה, כְּשִׁיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נִכְנְסוּ לְאֲכֹל לֶחֶם הַנִּקְרָא מִצָּה. וְעַתָּה זָכוּ לְאֲכֹל לֶחֶם אֶחָר, חָשׁוּב יוֹתֵר, מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "הִנְנִי מִמְּטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, מִן הַשָּׁמַיִם וְדֹא"י".

וְעוֹד מִסוֹפֵר בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ (וַיְחִי רִיז, מִתּוֹרָגָם): "יוֹם אֶחָד נִרְדָּם רַבִּי יְהוּדָה תַּחַת עֵץ אֶחָד, וְרָאָה בְּחִלּוּמוֹ אַרְבַּע כְּנָפִים (שֶׁל טַחְנַת קִמַח)...וְעָלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן עֲלֵיהֶם וְסִפֵּר תוֹרָה עִמוֹ, וְלֹא הִשְׁאִיר כָּל סִפְרֵי סוּדוֹת וְאַגְדוֹת שֶׁלֹּא הָעָלָה אוֹתָם לְרִקִיעַ...כְּאִשֶּׁר הִתְעוֹרֵר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: וְדֹא כְּאִשֶּׁר מִת רַבִּי שְׁמַעוֹן הִסְתַּלְּקָה הַחֲכָמָה. אוֹי לְדוֹר שְׁאוֹתָהּ אֲבָן טוֹבָה שֶׁהָיוּ רֹאזִין מִמֶּנָּה...נֶאֱבָדָה מֵהֶם. בָּא רַבִּי יְהוּדָה אֶצֶל רַבִּי אַבָּא, וְסִפֵּר לוֹ עַל חִלּוּמוֹ. הָעָלָה רַבִּי אַבָּא יָדָיו עַל רֹאשׁוֹ וּבְכָה, וְאָמַר: רַבִּי שְׁמַעוֹן, רִיחִים שְׁטַחְנוּ מִמֶּנּוּ מִן טוֹב, כָּל יוֹם לוֹקְטִים אוֹתוֹ, שְׁנֵאמַר "הַמְּמַעִיט אֶסֶף עֲשָׂרָה חֲמֵרִים". עֲכָשִׁיו הִרִיחִים וְהַמֶּן הִסְתַּלְּקוּ, וְלֹא נִשְׁאַר בְּעוֹלָם זוּלַת מָה שְׁכַתוּב: "קַח צְנֻצָּת אַחַת וְתֵן שְׁמָה מְלֵא הָעֹמֵר מִן וְהִנֵּחַ אוֹתוֹ לְפָנַי ה' לְמִשְׁמַרַת לְדוֹרֵיכֶם...".

הָרִי לָנוּ דְבָרִים בְּרוּרִים וְנִהְיָרִים שְׁתוֹרְתוֹ שֶׁל רַש"י הִיְתָה בְּבַחֲיַנַת מִן (=לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם), הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם. וּמָה שְׁנֵאמַר הוּא בְּבַחֲיַנַת "צְנֻצָּת אַחַת" לְמִשְׁמַרַת לְדוֹרוֹת הַבָּאִים.

יְהִי רְצוֹן שְׁנוֹכָה לְקַבֵּל הָאָרָה מִתּוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְהַנְּפִלָּאָה, וְאַפִּילוּ הָאָרָה בְּבַחֲיַנַת "צְנֻצָּת אַחַת" קִטְנָה, אֲמֵן!

"וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהָר צִיּוֹן", סוֹפֵי תִבּוֹת "מִרוֹן"

בְּסִפֵּר "נְהוֹרָא דְיוֹסֵף" מוּבָא, שֶׁהָעֲלִיָּה לְמִירוֹן בְּל"ג בְּעֹמֵר מְכַפֶּרֶת עַל חֲטָא הָעֲגָלָה. שְׁכֹן, בְּחֲטָא הָעֲגָלָה רָקְדוּ וְשִׁמְחוּ וְאֲכָלוּ מִסְבִּיב לֹאשׁ שֶׁל טוּמְאָה. וְאֵילּוּ בְּמִירוֹן אָנוּ רוֹקְדִים וְשִׁמְחִים וְאוֹכְלִים מִסְבִּיב לֹאשׁ שֶׁל קְדוּשָׁה.

לכן בל"ג בעומר עולים למירון לתקן את חטא העגל, להפוך מר למתוק, ועל-כך רומז "מרון" – להפוך מר ל-רון(=שמחה). והעליה לחר מירון היא בבחינת עליה לחר ציון, כפי שרמזו בנביא (עובדיה א', כא): "ועל מושעים בהר ציון" – סופי תבות "מרון".

בספר "פרי עץ חיים" להאר"ל (פסח פ"א) מובא שביציאת מצרים, עם ישראל יצא "בעדי עדיים", דהינו עם שני כתרים, כפי ששנינו בגמרא (שבת פח'): "דרש רבי סימאי: בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע' באו שנים ריבוא של מלאכי השרת, (ו)לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד 'נעשה' ואחד כנגד 'נשמע'. ופיון שחטאו ישראל (בעגל) ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי תבלה ופרקום, שנאמר (שמות לג, ו): 'ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב'. (כן כתוב 'ועתה הורד עריך מעליך' שהפסידו את העדים). וצריך לדעת, שאותם הכתרים שקבלו ישראל, הם הם כתרים של אור גדול ומזהיר של סודות התורה. כפי שאמרו המלאכים להקב"ה (כשעלה משה לחר סיני לקבל את התורה): "תנה הודך על השמים" – השאר את הודך, את שני הכתרים של הוד/סודות התורה בשמים.

וצריכים עוד לדעת, כי התנא הדגול רשב"י, שגלה בעולם את תורת הסוד, זכה להשיג את שני הכתרים של הוד שנטלו מישראל. וביום לג' בעומר יש הארה מכתרים אלו. שכן, יום לג' בעומר הוא בבחינת "מתן תורה" של תורת הנסתר לישראל. וכפי שרמזו דוד המלך בתהילים (קיש', יח): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". "גל עיני" – ביום "גל" (=לג') בעומר, הנחיל רשב"י את נפלאות(=נסתרות) התורה לדורות עולם. (יש לציין, כי יום ל"ג בעומר הוא ביום של "הוד שבהוד", לרמז על הארת שני הכתרים של ההוד). וצריך לדעת, שיום זה(=לג' בעומר) הוא מסוגל ביותר שיגלה הקב"ה את עיני האדם לראות את נפלאות(=נסתרות) התורה הקדושה, כמו שכתוב "גל עיני" – גל, מלשון תגלה, שיום זה מסוגל לגלות את נפלאות(=נסתרות) התורה הקדושה. "אדם ובהמה תושיע ה'".

בספר "אורה ושמחה" להרה"ק רבי אברהם שמחה מבארניב זצ"ל (אות מבי) מובא רמז נפלא על התנא האלקי רשב"י שהכתוב (תהילים לו, ו) "אדם ובהמה תושיע ה'", הוא בגמטריה "רבי שמעון בר יוחאי" וצריך להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין "אדם ובהמה תושיע ה'" לבין רבי שמעון בר יוחאי? נראה לפרש פונת הרמז בזה על-פי מה שכתב החיד"א זצ"ל, בספרו "דבש לפי", שראה בספר כתב יד ישן, שחכם אחד הגיה לו ספר הזהר, ומחמת דוחקו מכר אותו. והנה, כאשר ישן בלילה, חלם שמצארים אותו מן השמים, וקוראים לו **בהמה**. מיד קם בבקר בצער, והלך לתלמיד חכם אחד שיפתור לו את חלומו. אמר לו אותו תלמיד: "דע לך, שמן השמים הוכיחו אותך על שמכרת והוצאת את ספר הזהר הקדוש מביתך. ולכן קראו לך **בהמה**", שזה ראשי תיבות (דברים כו, יג): "בערתי הקדש מן הבית". שכן, בערת/הוצאת את הקדש(=את הזהר הקדוש) מן הבית. וכאשר שמע כן אותו חכם, מיד הלך וקנה את הזהר בחזרה, והכניסו לביתו.

והנה, ידוע שהאדם החוטא נקרא "**בהמה**", כמו שדרשו חז"ל בגמרא (חולין ה') על הכתוב בתורה: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה". 'מן הבהמה' - להביא בני אדם שדומים לבהמה" - דהינו, שצריך ל"הקריב"(=לקרב) אדם לה' "מן הבהמה" - מאנשים שדומים לבהמה, ולהחזירם בתשובה לאביהם שבשמים.

לפי זה נמצאנו למדים, שסגולה נפלאה היא להחזיק בבית את הזהר הקדוש. שכן, על-ידי כך יזכה האדם להיות בבחינת אדם, ולא בהמה, שהרי, אומר רשב"י בגמרא (יבמות סא'): "רבי שמעון בן יוחאי אומר: קברי עובדי כוכבים אינם מטמאין באהל, שנאמר (יחזקאל לד, לא): 'ואתן צאני, צאן מרעיתי אדם אתם'. אתם קרויין 'אדם', ואין עובדי כוכבים קרויין 'אדם'".

נמצא, כי בזכות שמחזיקים בבית את הזהר הקדוש, תורתו של רשב"י, פווח רב להשפיע לנו שיתקיים בנו "אתם קרויין 'אדם' - אדם ולא בהמה. הנה כי כן מטעם זה, כאשר מכר אותו חכם את הזהר קראו לו "**בהמה**" - "בערתי הקדש מן הבית" - לרמז שהפסיד בכך את הסגולה להיות בבחינת אדם".

וזהו שיסוד המקובל האלקי מהר"ש, להביא בשיר "בר יוחאי" (בית הרביעי): "נעשה אדם נאמר בעבורך", כי בזכות שיטת רשב"י, יש בפוחו של איש ישראל להיות בבחינת אדם.

הנה כי כן, נפלא להבין בזה הרמז "אדם ובהמה תושיע ה'". כלומר כאשר יש מלחמה באדם, בין היצר הטוב ליצר הרע, אם להיות בבחינת אדם או ח"ו בבחינת בהמה, יכול רק הקב"ה להושיע לו להתגבר על היצר הרע, להיות בבחינת "אדם". ולפי המבואר, הרי זה רק בזכות רשב"י, כמו שכתוב בפסוק "אתם קרויין 'אדם'". **שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשְּׁבֻט: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִיר תִּשְׁע"ד (2.5.14) © צִיָּאת הַשְּׁבֻט: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהָנִים וְהַלְוִיִּם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל [moshe45@bezeqint.net](mailto:moshe45@bezeqint.net)) (הזמנים לפי חיפה)

## "בְּנֵי צִיּוֹן"

"נוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לְהִסְתַּפֵּר עַד ל"ג בְּעֶמְר... שְׂאֵז פְּסָקוֹ מִלְמוֹת (תְּלַמִּידֵי רַבִּי עֲקִיבָא)"

שְׁנֵינוּ בְּגִמְרָא (יְבָמוֹת סב): "שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלֶף זֻגִים (=עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלֶף) תְּלַמִּידִים הָיוּ לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא, מִגְּבַת עַד אֲנִטִּיפָרַס (שְׁמוֹת שֶׁל מְקוֹמוֹת), וְכֹלֵן מֵתוֹ בְּפָרָק אֶחָד (=בְּתַקוּפָה אַחַת), מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִהְגוּ כְּבוֹד זֶה לְזֶה. וְהָיָה הָעוֹלָם שָׁמָּם". וּמִטַּעַם זֶה פָּסַק הַשְּׁלַחֵן עֲרוּךְ (או"ח סימן תצג, סעיף ב): "נוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לְהִסְתַּפֵּר עַד ל"ג בְּעֶמְר, שְׂאֹמְרִים שְׂאֵז פְּסָקוֹ מִלְמוֹת (תְּלַמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא), וְאִין לְהִסְתַּפֵּר עַד יוֹם ל"ד בְּבִקְר".

אִם כֵּן, יֵשׁ לָנוּ לְשִׁאוֹל כָּאֵן קוּשְׁיָה גְדוּלָה וְעִצּוּמָה, אִיךְ יִתְכַּן לֹמֵר עַל תְּלַמִּידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שֶׁבִל"ג בְּעֶמְר "פְּסָקוֹ מִלְמוֹת", הֲלֹא לְפִי מָה שְׂאֹמְרוֹ חו"ל בְּגִמְרָא: "שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלֶף זֻגִים (=עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלֶף) תְּלַמִּידִים הָיוּ לוֹ, לְרַבִּי עֲקִיבָא... וְכֹלֵן מֵתוֹ בְּפָרָק אֶחָד (=בְּתַקוּפָה אַחַת), מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִהְגוּ כְּבוֹד זֶה בְּזֶה...". הִנֵּה, הַפְּתוּב אֹמֵר "וְכֹלֵן מֵתוֹ" – מִשְׁמַע שְׁכֵלָם מֵתוֹ – כָּל עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלֶף תְּלַמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא. אִם כֵּן, אִיךְ שִׁיךְ לֹמֵר שֶׁבִל"ג בְּעֶמְר "פְּסָקוֹ מִלְמוֹת"? וְהָרִי לֹא נִשְׂאָר עוֹד מִי שְׁיָמוֹת!

וְנִרְאֶה לְבָאָר עֲנִין זֶה עַל-פִּי מָה שֶׁכָּתַב הַחִיד"א בְּסִפְר "טוֹב עֵינַן" (סימן יח' ד"ה, סימן תצ"ג), שְׂאֹמְנָם כָּל תְּלַמִּידֵי רַבִּי עֲקִיבָא מֵתוֹ עַד ל"ג בְּעֶמְר, וּבְאַמַּת נִשְׂאָר הָעוֹלָם שָׁמָּם מִתּוֹרָה, אֲלֹא שֶׁכֶּבֶר בְּאוֹתוֹ ל"ג בְּעֶמְר הַתְּחִיל רַבִּי עֲקִיבָא לְלַמֵּד אֶת תְּלַמִּידוֹ הַחֲדָשִׁים תּוֹרָה, כְּדִי שִׁימְלְאוּ אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ בְּתוֹרָתָם. עַל-כֵּן, ל"ג בְּעֶמְר הוּא יוֹם שֶׁל שְׁמִחָה עַל אוֹר הַתּוֹרָה, שֶׁנִּתְחַדַּשׁ בְּעוֹלָם מִתְּלַמִּידוֹ הַחֲדָשִׁים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא.

עַל-כֵּן, מִנְהַג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הוּא, שְׁמֵרִים לְהַדְלִיק נְרוֹת וּמְדוּרוֹת שֶׁל אֵשׁ בִּל"ג בְּעֶמְר. שָׁכַן, כְּאֲשֶׁר מֵתוֹ תְּלַמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה הָעוֹלָם לֹא רַק שָׁמָּם, אֲלֹא בַחֲשֶׁךְ וּבְעֲלֻטָה. שְׁהָרִי, אוֹר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְאִיר אֶת הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי נֵר מְצוּהַ וְתוֹרָה אוֹר" – וְלֹא הַתּוֹרָה הִיא הָעוֹלָם בַּחֲשֶׁךְ וּבְעֲלֻטָה רִוּחָנִית.

אוֹלָם, בְּזִכּוֹת רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁהִתְחִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה לְתַלְמִידוֹ הַחֲדָשִׁים בִּל"ג בְּעֶמְר, הַתְּחִיל בְּיוֹם זֶה אוֹר הַתּוֹרָה לְהַתְּגַלּוֹת בְּעוֹלָם, וְלָכֵן אָנוּ מְרַבִּים לְהַדְלִיק נְרוֹת וּמְדוּרוֹת אֵשׁ.

כְּדִרְכָּה שֶׁל תּוֹרָה, הַנְּדַרְשֶׁת בְּשִׁבְעִים פָּנִים, נִרְאֶה לְבָאָר אֶת הַקּוּשְׁיָה (עַל מוֹתָם שֶׁל עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלֶף תְּלַמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁמִּצֵּד אֶחָד כְּתוּב בְּגִמְרָא "וְכֹלֵן מֵתוֹ", וּמִצֵּד שְׁנֵי אֹמְרִים חו"ל שֶׁבִל"ג בְּעֶמְר "פְּסָקוֹ מִלְמוֹת"), עַל-פִּי מָה שֶׁגָּלָה לָנוּ הַמְּקוּבֵל הָאֲלֶקִי הַגֵּה"ק הַרמ"ע מְפָאנוּ זצ"ל, בְּסִפְרוֹ "עֶשְׂרָה מְאֻמְרוֹת" (מְאֻמְר "אִם כָּל חֵי" ח"א, פָּרָק ג'), שֶׁעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלֶף תְּלַמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא הָיוּ גִלְגוּלָם שֶׁל עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלֶף אֲנָשֵׁי שָׁכָם, שְׁנֵהֲרָגוּ בְּמַעֲשֵׂה דִינָה, עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹן וְלוֹי.

(וְהִנֵּה, לְמִרוֹת שֶׁלֹּא מִן הָרְאוּי לְהִאָרִיךְ כָּל-כֵּךְ בְּעֵנִינִים שֶׁל גִּלְגוּלֵי נְשָׁמוֹת, שֶׁבָּהֶם רַב הַנִּסְתָּר עַל הַגְּלוּי, בְּכָל זֹאת מִיְדֵי פַעַם מוֹתֵר, וְאֵף חוֹבָה לְהִבְיָא קִצַּת מַעֲנִינִים אֵלּוּ כְּדִי לְחַזֵּק וּלְהַתְּחַזֵּק, בְּרְאוּתָנוּ אֶת גְּדֵל מַעֲלָלוֹ וּנְפִלְאוּתוֹ שֶׁל הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, הַמְּסוּבֵב כָּל הַסִּיבוֹת, כְּדִי לְתַקֵּן אֶת כָּל הַנְּפִשׁוֹת עַל-יְדֵי גִלְגוּלָן. שְׁהָרִי כָּלֵל גְּדוּלָה הוּא לְפָנֵי ה' יִתְבָּרֵךְ, "כִּי לֹא יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח" (=הַקְּב"ה דוֹאֵג שֶׁכָּל נְשָׁמָה תִּגִּיעַ לְתִיקוּנָהּ). וְעַל-יְדֵי כֵּךְ יִשְׁכִּיל כָּל אָדָם לְדַעַת, כִּי כָּל מָה שֶׁהוּא סוּבֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוּא כְּדִי לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַם בְּגִלְגוּל זֶה, אוּ בְּגִלְגוּל אַחֵר. וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁעָמְלוֹ בְּתוֹרָת וּבְעִבּוּדַת ה', כִּי בְּכֵךְ הוּא מְתַקֵּן הַכֹּל).

וְהוֹסִיף שֵׁם הַרמ"ע מְפָאנוּ, וְאֹמֵר שֶׁעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלֶף אֲנָשֵׁי שָׁכָם הָיוּ נְשָׁמוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד, וּמִטַּעַם זֶה הִסְכִּימוּ לְקַבֵּל וּלְקַיֵּם אֶת מְצוֹת הַמִּילָה עֲלֵיהֶם.

(כְּיָדוּעַ, שָׁכָם בֵּן חֲמוּר חֲשַׁק וְטַמָּא אֶת דִּינָה, אַחֲוֹת שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַשְּׁבֻטִים. וּלְכִסּוֹף רָצָה אֵף לְשִׂאת אוֹתָהּ לְאִשָּׁה. וְהִשִּׁיבוּ לוֹ הַשְּׁבֻטִים, אַחֲוֵי דִינָה, שְׂאֵם הוּא וְכָל אֲנָשֵׁי עִירוֹ יְמוּלוּ, אֲזִי הֵם יִסְכְּמוּ לְתַת לוֹ אֶת דִּינָה אַחֲוֹתָם, לְאִשָּׁה. וְאֲכֵן, שָׁכָם שֶׁכָּנַע אֶת אֲנָשֵׁי עִירוֹ, וְכֵלָם מְלוֹ אֶת עֲצָמָם. אוֹלָם, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְמִילָתָם, לְקַחוּ שְׁמַעוֹן וְלוֹי אֶת חֲרָבָם, וְהָרָגוּ אֶת שָׁכָם וְאֶת כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר).

והנה, למרות שאנשי שכם היו נשמות גדולות, **הטאו** הם במשך חיהם, ושקעו **בטומאה**. אולם, בזכות שמלו את עצמם, ואחר-כך **נהרגו** על-ידי שמעון ולוי, היתה לנשמתם קצת תיקון ועליה.

ויש לומר, שתחילת תיקונם של אנשי שכם, היתה על-ידי שמעון, שהוא היה העיקר בהריגתם. על-כן, סבב הקב"ה, מסובב כל הסיבות, שכל עשרים וארבעה אלף אנשי שכם שנימולו, יתגלגלו בשבט שמעון. וכן, **הניצוץ הטוב** של נשמת שכם בן חמור התגלגלה בזמרי בן סלוא, ראש שבט שמעון.

והנה, על-ידי גלגולם בשבט שמעון כבר **נתעלו** אנשי שכם ממדרגת גויים גמורים, למדרגת בני ישראל כשרים, משבט שמעון. אולם, היות והיה בהם עדין **פגם** מהגלגול הקודם, בהיותם אנשי שכם – לכן, כמו **שנכשלו** על-ידי שכם בן חמור, בגלגול הראשון, בעניני **קדושה**, כך **נכשלו** על-ידי זמרי בן סלוא, גלגולו של שכם, עם בנות מואב, וזהו שכתוב (במדבר כה, ט): "ויהיו **המתים** במגפה ארבעה ועשרים אלף". וזאת, כנגד עשרים וארבעה אלף אנשי שכם, **שנהרגו** על-ידי שמעון ולוי.

(כזכור, בלעם הרשע יעץ לבלק, מלך מואב, **שיחטיא** את בני ישראל עם בנות מואב, כפי שאמרו חז"ל (סנהדרין קו, עא): "אמר לו (בלעם הרשע לבלק): אלהיהם של אלו שונא זימה... עשה להן קלעים (=אהלים) והושב בהם זונות, שיכשילו את עם ישראל". ואכן, זמרי בן סלוא, ראש שבט שמעון, ועשרים וארבעה אלף אנשים משבטו, שהיו כאמור גלגולם של שכם בן חמור ואנשי עירו, נכשלו **וחטאו** עם בנות מואב).

נמצא מזה ששכם בן חמור ואנשי עירו, שהתגלגלו בזמרי ועשרים וארבעה אלף אנשי שבטו, שוב **נכשלו** ולא הצליחו לתקן את נשמתם.

ולכן סבב מסובב כל הסיבות, הקב"ה, ששכם בן חמור יתגלגל ברבי עקיבא, ועשרים וארבעה אלף אנשי עירו יתגלגלו בתלמידי רבי עקיבא, אשר נסה לתקנם, בכך שלמד עמם **תורה** ודרכים בעבודת ה'. אך, כידוע, **כלם מתו** מפסח ועד עצרת, משום שלא נהגו כבוד זה בזה, כמו שכבר הבאנו: "שנים עשר אלף זוגים (=עשרים וארבעה אלף) תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכלן **מתו** בפרק אחד (=בתקופה אחת), מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. והיה העולם שמים".

ומבאר הרמ"ע מפאנו, כי הסיבה שלא נהגו התלמידים כבוד זה בזה, היתה מפני שזכרו מה **שחטאו** בגלגול הקודם עם בנות מואב, בשיטים. וזאת, כפי שכתב בספרו "עשרה מאמרות" (שם, פרק כב): "צא ולמד מתלמידי רבי עקיבא, שלא חלקו כבוד זה לזה, בזוכרם **עון** שיטים, שלא הטירו ממנו...". וזהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו החדשים: "הראשונים לא **מתו**, אלא מפני שהיתה עיניהם צרה בתורה זה לזה. (ולכן) אתם לא תהיו כן!".

כלומר, הרי אתם רואים שהראשונים **מתו** על שלא נהגו כבוד זה בזה, שזהו סימן שנשאר בהם פגם מגלגולם הקודם בבנות מואב, פגם שעדין לא נטהרו ממנו – אם כך, צריכים אתם ללמוד מזה לקח, שמצד **הקדושה** צריכים אתם להתאחד ולנהוג כבוד זה בזה.

ומעתה יאיר לנו עמק פונתם של חז"ל, שקבעו של"ג בעמר הוא יום של שמחה, על שתלמידי רבי עקיבא **פסקו מלמות**". שכן, עד עתה, לפי מה שלמדנו, הם כבר **מתו שלש פעמים**: פעם אחת, בהיותם אנשי שכם. פעם שנייה, בהיותם בשבט שמעון. ופעם שלישית, בהיותם תלמידי רבי עקיבא.

אולם, עתה, לאחר שלמדו **תורה** עם רבי עקיבא, ומתו בימי הספירה, הנה, בל"ג בעמר כבר **פסקו מלמות**". כלומר, הם אינם צריכים יותר להתגלגל ולמות שוב, כמו שמתו עד עכשיו – שכן, כבר באו על תיקונם השלם. "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

כדי להבין את חומרת חילול השבת, מביא ה"חפץ חיים" משל על חנוני, המתפרנס ממכירתו. הנה, אומר ה"חפץ חיים": "אם מעל החנות של החנוני מוצב שלט "מכולת", יודעים כלם שיש כאן חנות מכולת. על-כן, כאשר אדם בא לקנות בחנות, ורואה שהיא סגורה, עדין אומר הוא לעצמו, שיתכן שבעל החנות לא מרגיש טוב, או אולי נסע לחופשה וכדו', ועתיד הוא לחזור. לכן, כל זמן שהשלט קיים, יודעים הקונים שהחנות עדין פועלת, ובעליה שוב-ישוב למכור בה. אך, אם רואים הקונים, שהשלט "מכולת" הוסר מעל החנות, יודעים כלם שהחנות נסגרה, ואין סיכוי שבעל החנות יחזור. על-כן, אומר ה"חפץ חיים": "דעו לכם, ה"שלט" של היהודי זאת השבת. כל עוד היהודי שומר על השבת, למרות שבתחומים האחרים הוא אינו מקפיד כל-כך, הרי יש סיכוי שיחזור בתשובה. אך, אם לא שומרים את השבת, כאילו מסירים את ה"שלט" מעל החנות, וכך הזהות היהודית נעלמת. יהי רצון, שנזכה בלנו לשמור את השבת כהלכתה, וזכות מצות שמירת השבת תעמוד לזכותנו ולהגנת עם ישראל בכל אתר ואתר, אמן. **שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְיָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשָּׁבֶת: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִייר תשע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהָנִים וְהַלְוִיִּם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל [moshe45@bezeqint.net](mailto:moshe45@bezeqint.net)) (הזמנים לפי חיפה)

## "בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא כב', לב')

עַל הַפְּתוּב בְּפִרְשָׁתֵנוּ, "וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", דָּרְשׁוּ חו"ל בְּגִמְרָא: תִּיב כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְאִפְּלוּ עַל מִצְוָה קְלָה. (וְאִפְּלוּ עַל מְנַהֲגֵי יִשְׂרָאֵל חֵיב לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ). אוּלָם, כָּל זֹאת כְּשֶׁמְדוּבָר רַק בְּפִרְהֶסְיָא/בְּגִלּוּי, כְּאֲשֶׁר יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים לְפָחוֹת, שְׂאֵז חֵיב אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ. דָּבָר נוֹסֵף שְׁלוּמֵדֵת הַגְּמָרָא מִהַפְּתוּב, "וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", הוּא, שְׁכָל דָּבָר שֶׁבְקָדוּשָׁה לֹא יֵהָא פָּחוֹת מִעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים. וְזֹאת, כְּמוֹ שֶׁשְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת כ"א): "מִנֵּיין שְׂאִין הִיחִיד אֹמֵר קְדוּשָׁה? שְׁנַאֲמָר: 'וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' – כָּל דָּבָר שֶׁבְקָדוּשָׁה לֹא יֵהָא פָּחוֹת מִעֲשָׂרָה".

וּלְפִי זֶה, שְׁכָל דָּבָר שֶׁבְקָדוּשָׁה צָרִיךְ דּוֹקָא עֲשָׂרָה, אָנוּ לְמִדֵּים גַּם שְׂצָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּצִיבּוֹר בְּמִנֵּיין (=בְּעֲשָׂרָה מִיִּשְׂרָאֵל), כְּפִי שֶׁלְמַדְנוּ בְּמִשְׁנָה: "אֵין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע, וְאֵין עוֹבְרִין לְפָנֵי הַתְּבָה, וְאֵין נוֹשְׂאִין אֶת כְּפִיָּהֶם, וְאֵין קוֹרִין בְּתוֹרָה... פָּחוֹת מִעֲשָׂרָה".

וְצָרִיךְ לְדַעַת, שְׁמַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּצִיבּוֹר הִיא רַבָּה וְעֲצוּמָה לְאֵין עָרוּךְ, וְכָל אִישׁ וְאִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהִקְפִּיד וְלִהְזַהֵר עַל-כֵּךְ מְאֹד, כְּפִי שֶׁשְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ו'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שֶׁבָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְלֹא מִצָּא בָּהּ עֲשָׂרָה, מִיָּד הוּא פּוֹעֵס, שְׁנַאֲמָר (יְשַׁעְיָה נ'): 'מִדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ? קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה'". וְכֵן שְׁנִינּוּ בְּגִמְרָא (שָׁם ח'): "דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: מָאִי דְכָתִיב (תְּהִלִּים ס"ט) 'וְאֲנִי תִפְלְתִי לְךָ ה' עַת רְצוֹן? אֵימָתִי עַת רְצוֹן? בְּשַׁעָה שֶׁהַצְּבוּר מִתְּפַלְּלִים... תִּנְיָא נְמִי הָכִי, רַבִּי נִתָּן אֹמֵר: מִנֵּיין שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹאֵס בְּתִפְלָתָן שֶׁל רַבִּים? שְׁנַאֲמָר: 'הֵן אֵל כְּבִיר וְלֹא יִמָּאֵס, וְכָתִיב (תְּהִלִּים נה', יט): 'פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְרָב לִי, כִּי בְרַבִּים הָיוּ עֲמָדִי'".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִיין זֶה. שְׁכֵן, מִדּוּעַ הַקַּב"ה פּוֹעֵס כְּאֲשֶׁר הוּא בְּאֵי לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאֵינוּ מוֹצֵא שֵׁם לְפָחוֹת מִנֵּיין שֶׁל עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים?

רֵאשִׁית צָרִיךְ לְדַעַת, שְׂאֵם יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַקַּב"ה מְצַטְרֵף לְתִפְלָתָם, כְּפִי שְׂאֲמָרוּ חו"ל בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ז'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי: מִנֵּיין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפַלְּלֵ? שְׁנַאֲמָר (יְשַׁעְיָה נו', ז'): 'וְהִבִּיאוּתִים אֶל הָרַק קְדָשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תִּפְלָתִי'. 'תִּפְלָתָם' לֹא נֶאֱמָר, אֶלָּא 'תִּפְלָתִי' – מִכָּאן, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפַלְּלֵ".

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שְׁכָאֲשֶׁר יֵשׁ עֲשָׂרָה, מְקַדְּמָה הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה לְבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְפָנֵיהֶם. וְכַדְבְּרֵי הַגְּמָרָא (בְּרִכּוֹת ו'): "עֲשָׂרָה – קְדָמָה שְׂכִינָה וְאֵתִיא" (=אֵם יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מְקַדְּמָה הַשְּׂכִינָה לְבוֹא לְפָנֵיהֶם לְבֵית הַכְּנֶסֶת).

וְיֵשׁ עוֹד לְהוֹסִיף מָה שְׁכָתוּב בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ג'): "תִּנְיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וְנִכְנַסְתִּי לְחֶרֶבָה אַחַת מִחֶרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם לְהִתְפַּלֵּל, וּבָא אֵלָיָהוּ זְכוּר לְטוֹב, וְשָׁמַר לִי עַל הַפֶּתַח וְהִמְתִּין לִי עַד שֶׁסִּימָתִי תִפְלָתִי. לְאַחַר שֶׁסִּימָתִי תִפְלָתִי, אָמַר לִי, שְׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי, וְאָמַרְתִּי לוֹ, שְׁלוֹם עָלֶיךָ רַבִּי וּמוֹרִי. אָמַר לִי, מִפְּנֵי מָה נִכְנַסְתָּ לְחֶרֶבָה זוֹ? אָמַרְתִּי לוֹ, לְהִתְפַּלֵּל. אָמַר לִי, הִיָּה לְךָ לְהִתְפַּלֵּל בְּדֶרֶךְ. אָמַרְתִּי לוֹ, מִתִּירָא הָיִיתִי שְׂמָא יִפְסִיקוּנִי עוֹבְרֵי דְרָכִים. אָמַר לִי, הִיָּה לְךָ לְהִתְפַּלֵּל תִּפְלָה קְצָרָה.

בְּאוֹתָהּ שַׁעָה לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ שְׁלִשָׁה דְבָרִים, לְמַדְתִּי שְׂאִין נִכְנַסִין לְחֶרֶבָה. וְלְמַדְתִּי שְׁמַתְפַּלְּלִין בְּדֶרֶךְ. וְלְמַדְתִּי שֶׁהַמִּתְפַּלֵּל בְּדֶרֶךְ מִתְפַּלֵּל תִּפְלָה קְצָרָה. וְאָמַר לִי, בְּנֵי, מָה קוֹל שְׁמַעַת בְּחֶרֶבָה זוֹ? וְאָמַרְתִּי לוֹ, שְׁמַעַתִּי בַת – קוֹל שְׁמַנְהֵמַת כִּיּוֹנָה וְאוֹמְרַת, אוֹי לְבָנִים שֶׁבְעוֹנוֹתֵיהֶם הַחֶרְבַתִּי אֶת בֵּיתִי וְשִׁרְפַתִּי אֶת הַיְכָלִי וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. אָמַר לִי, בְּנֵי, חִיָּךְ, וְחִיָּי רֵאשֶׁךְ, לֹא שַׁעָה זוֹ בְּלִבְד אֹמְרַת כֵּךְ, אֶלָּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם שְׁלֹשׁ פַּעְמִים אֹמְרַת כֵּךְ. וְלֹא זוֹ בְּלִבְד, אֶלָּא בְּשַׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל נִכְנַסִין לְבֵיתִי כְּנֶסֶתִי וְלְבֵיתִי מְדַרְשׁוֹת וְעוֹנֵיין, "יֵהָא שְׁמִיָה (רַבָּא) הַגְּדוֹל מְבָרַךְ" הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַעֵנַע רֵאשׁוֹ וְאוֹמֵר, אֲשֶׁרִי הַמְּלָךְ שְׁמַקְלִסִין אוֹתוֹ בְּבֵיתוֹ כֵּךְ. וּמָה לוֹ לְאָב שֶׁהַגְּלָה

את בניו לבין העובדי כוכבים. ואוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם".

ואם כך, צריך למסור ממש נפש, ולבוא לבית הכנסת להתפלל במנין. שהרי, אם אין מנין, לא זאת שאין אנו עושים נחת לבוראנו, אלא הקב"ה אף פועס, כפי שהבאנו לעיל: "בשעה שפא הקדוש ברוך הוא בבית הכנסת, ולא מצא בה עשרה, מיד הוא פועס, שנאמר (ישעיה נ'): 'מדוע באתי ואין איש?'".

וברור הוא, שהוא יתברך פועס רק כאשר אין עשרה/מנין, למרות שכתוב 'מדוע באתי ואין איש?' כפי שתירץ ה"בן איש חי", בספרו "בניהו" ואמר, "איש" הוא ראשי תיבות "אמן יהא שמיה רבא", ולכן בשעה שישראל אומרים "אמן יהא שמיה" יש לו נחת רוח להקב"ה, עד ש"מנענע ראשו ואומר: אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך". אולם, כאשר בא הקב"ה לבית הכנסת, ואין שם עשרה שיכולים להגיד בקדיש "אמן יהא שמיה", מיד הוא פועס ואומר: "מדוע באתי ואין איש". מדוע באתי ולא היו עשרה/מנין מתפללים שיוכלו לומר "אמן יהא שמיה רבא"...

"ונקדשתי בתוך בני ישראל"

על הכתוב, "ונקדשתי בתוך בני ישראל", אומרת הגמרא (ברכות כא'): "אמר רב אדא בר אבהו: מנין שאין היחיד אומר קדשה? שנאמר: 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', כל דבר שבקדשה לא יהא בפחות מעשרה".

ומהיכן אנו לומדים זאת, שחייבים לפחות עשרה?

ומשיבה הגמרא (שם ל'): כתוב בפרשת קרח: "הבדלו מתוך העדה", ובפרשת המרגלים נאמר: "עד מתי לעדה הרעה הזאת". מה להלן (העדה) עשרה (שנים) עשר המרגלים למעט כלב ויהושע) – אף כאן עשרה. מבוואר מכאן, כי מה שאנו נוהגים, עד סוף כל הדורות, לומר דבר שבקדושה בעשרה, נלמד מגזירה שוה מעדת קרח ומעדת המרגלים.

ולכאורה קשה כאן. שכן, מה ראו חז"ל להביא ראיה ל"מנין"/עשרה דוקא מקרח ומהמרגלים, שחטאו והרשיעו כנגד ה' והלא יכולים היו חז"ל להביא ראיה מתפילתו של אברהם אבינו על הצלת סדום, ששם מקרא מלא דבר הכתוב: "ויאמר (אברהם) אל נא יחר לאדני ואדברה אך הפעם אולי ימצאון שם עשרה (צדיקים בסדום)?" ועל-כך השיב לו הקב"ה: "ויאמר לא אשחית בעבור העשרה".

אלא, אומר על-כך האדמו"ר ממשקולץ שליט"א: מכאן רואים אנו, שמוטב להביא ראיה מרשעי ישראל, מאשר להביא ראיה מהצדיקים של סדום ועמורה...

"ואני תפילתי לך ה' עת רצון"

מסופר על רבי אהרן כהן זצ"ל, מראשי ישיבת חברון, שהיה מיוסר בכבלי מחלה, חלוש ונגוע כאבים, ולמרות זאת היה מתגבר כארי לעבודת הבורא. וכשהיה ניעור ממשכבו היה כלו להט אש של שלהבת קדש, השופכת שיחה לפני קונו, ומתלהטת בערגה ופיסופין לפני בוראה. פעם הסביר לשואל, שתמה על פשר הנהגתו, ואמר לו: "ההכרה כי אני מתיצב לפני בורא עולם, היא שנתנה לי את הכח להתגבר על חולשתי".

על הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף", מספרים בהערצה, שתמיד כאשר היה הולך להתפלל היה מפוסם לעצמו את הכתוב: "היפון לקראת אלקיך ישראל". ובזמן התפילה החזיק בידו את הסידור, ולא הוציא את עיניו מתוכו, ועל פניו נפרו סימנים של גיל ואושר, כמאמר התנא רבי איבו (מדרש "שוחר טוב"): "כשתהיה עומד לפני להתפלל, יהא לבך שמח עליך, שאתה מתפלל לאלהים, שאין פיוצא בו, כי זאת היא השמחה האמיתית שיהיה לבו של אדם עלו, על שהוא זוכה לעבוד לפני אדון יתברך, שאין פמוהו".

וכשהיה אומר את "הזמירות" בתפילה, המלים התנגנו מפיו כרינת הזמיר, והוא היה כלו כפינור לדוד המלך, נעים ומירות ישראל. וכשקרא את "שמע", היתה שפוכה על קלסרתו נהרה עילאית. תמיד בחזרת הש"ץ היה עומד – גם בסוף ימיו, כשגברה עליו חולשתו. ואפילו בימים הנוראים, כשהתפילה היתה מתארכת, לא ותר על מנהגו זה, לעמוד בחזרת הש"ץ, בבחינת "שרפים עומדים..."

מספר אחד מבני ביתו: כשרבנו זלה"ה היה עובר לפני התיבה ביום הפיפורים, פיון שהתחיל לומר את נוסח ה"וידוי" של הרב נסים גאון, היה קולו משתנק מבכי עצור. באותה שעה, לב כל המתפללים היה נמס כדונג, בראותם "ספר תורה חי" בוכה ומתודה בדמעות שלישי. ואם הוא היה כל-כך מצר ודואג, מה נגיד אנו, "אזובי הקיר"...?

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרַפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְזָה בַת אֹדְלָיָה כְּנִיסַת הַשְּׁבֻט: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִיר תִּשְׁע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשְּׁבֻט: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהָנִים וְהַלְוִיִּם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל [moshe45@bezeqint.net](mailto:moshe45@bezeqint.net)) (הזמנים לפי חיפה)

## "בְּנֵי צִיּוֹן"

וּסְפָרְתֶם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשְּׁבֻט... שְׁבַע שְׁבֻטוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה... תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם" (כג', טו')

רבים שואלים, מה הטעם בספירת ימי העמר עד חג השבועות? הרי אפשר לקבל ולחגוג את החג גם ללא ספירה, ומה הטעם לכך שאנו סופרים שבע שבטות עד חג "מתן תורה"?

וּכְתָב ה' חִינוּךְ בְּלִשׁוֹנוֹ הַזֶּה, שֶׁהַטֵּעַם לְסִפְיָהּ הוּא "לְהִרְאוֹת בְּנַפְשֵׁנוּ (אֵת) הַחֲפִיץ (=הַרְצוֹן) הַגָּדוֹל אֶל הַיּוֹם הַנִּכְבָּד בְּלִבְנוֹ (=יוֹם מִתֵּן תּוֹרָה), כְּעֶבֶד (אֲשֶׁר) יִשְׁאַף... מִתִּי יָבוֹא הָעֵת (=הַיּוֹם) הַנִּכְסָף (לְשַׁחְרוּרוֹ)... כִּי הַמְּנִין (=הַסִּפְיָה) מֵרָאֵה בְּאָדָם (=עַל הָאָדָם) כִּי כָּל יִשְׁעוֹ וְחִפְצוֹ (הוּא) לְהַגִּיעַ אֶל הַזְּמַן הַהוּא (=זְמַן מִתֵּן תּוֹרָה)".

וְאִכּוֹן, כְּשִׁיֻּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, הֵם צָפוּ בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לְקַבְּלָהּ בְּפוּעַל שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת. וְלָכֵן, מְרֹב גְּעֻגוּעִים, הֵם סָפְרוּ אֶת הַיָּמִים. אוֹלָם חו"ל אוֹמְרִים, שֶׁבְּסִפְיָתָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִיָּתָה טְמוּנָה גַם כּוֹנֵה עֵלְאִית. שָׁכֵן, שִׁיעֲבוּד מִצְרַיִם גָּרַם לְיִשְׂרָאֵל לְשַׁקוּעַ בְּתוֹעֲבוֹת הַמִּצְרַיִם, בְּתוֹךְ מֵט' (=49) שְׁעָרֵי טוּמְאָה.

וּבְצִאתָם מִמִּצְרַיִם הָיוּ, אִפּוֹא, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְבַּ רֹחְנֵי יְרוּד, כִּיּוֹן שֶׁהָיוּ שְׁקוּעִים, כְּאִמּוֹר, בְּתוֹךְ מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַטוּמְאָה, וּבְמִצְבַּ כְּזֶה כְּמוֹבֵן שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

לָכֵן סָפְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה יָמִים, כְּנִגְדַּת אוֹתָם מֵט' (=49) שְׁעָרֵי טוּמְאָה, שֶׁבָּהֶם הָיוּ שְׁקוּעִים, וּבְכָל יוֹם הִזְדַּכְּכוּ וְהִתְנַעְרוּ מִשְׁעַר אֶחָד שֶׁל טוּמְאָה, וְנִכְנְסוּ לְשַׁעַר אֶחָד שֶׁל קְדוּשָׁה. וְרַק כְּעֶבֶר שְׁבַע שְׁבוּעוֹת, כְּשִׁיֻּצְאוּ מִתּוֹךְ כָּל מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַטוּמְאָה, וְנִכְנְסוּ לְ—מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה, יָכְלוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

וְצָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, שֶׁאֲפָשְׁרוֹת זֶה שֶׁנִּתְּנָה לְאֲבוֹתֵינוּ בְּצִאתָם מִמִּצְרַיִם – לְהַתְּעִלוֹת מִתּוֹךְ מֵט' (=49) שְׁעָרֵי טוּמְאָה, וְלַהֲגִיעַ לְ—מֵט' (=49) שְׁעָרֵי קְדוּשָׁה – נִיתְּנָת לָנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְיָמֵים אֵלוּ, שֶׁבִּין פֶּסַח לְשְׁבוּעוֹת, יֵשׁ לָנוּ אֶת הָאֲפָשְׁרוֹת לְהִיטֵהָר וְלַעֲלוֹת בְּסֵלֶם שֶׁל מֵט' (=49) שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה.

וְעוֹד אָמְרוּ חו"ל: "סִפְיָהּ" הִיא גַם מִלְּשׁוֹן "אֲבָן סִפִּיר" – בְּמִשְׁמַעוֹת שֶׁל בְּהִירוֹת וְאוּר. וּבְכָל יוֹם מִיָּמֵי הַסִּפְיָה אָנוּ מְאִירִים וּמוֹזְכָּכִים מִיָּדָה אַחַת מִן הַמִּידוֹת שֶׁבְּלִבְנוֹ.

(פִּידוּעַ, יֵשׁ שְׁבַע מִידוֹת: **חֹסֶד**, **גְּבוּרָה**, **תְּפָאֵרֶת**, **נְצוּחַ**, **הוֹד**, **יְסוּד**, **מְלָכוּת**. וְשֶׁרֵשׁ כָּל הַמִּידוֹת, שֶׁטְּבוּעוֹת בְּכָל אָדָם, הוּא מְשַׁבַּע מִידוֹת אֵלוּ. וְלָכֵן, בְּכָל שְׁבוּעַ יֵשׁ לְתַקֵּן מִיָּדָה אַחַת. בְּשְׁבוּעַ הָרִאשׁוֹן יֵשׁ לְתַקֵּן אֶת מִידַת הַחֹסֶד, בְּשְׁבוּעַ הַשְּׁנִי אֶת מִידַת הַגְּבוּרָה, וְכֵן הַלָּאֵה).

וְעוֹד מוֹסִיפִים חו"ל (הַזֶּה הַקְּדוּשׁ "עֲקִידַת יִצְחָק"), שִׁיָּמֵי סִפְיַת הָעֶמֶר הֵם דוֹגְמָא לְשְׁבַעַת יָמֵי הַלִּיבוֹן (=שְׁבַעַת הַיָּמִים הַנִּקְיִים), שֶׁסּוֹפְרַת הָאִשָּׁה כְּדִי לְהִיטֵהָר לְבַעֲלָהּ – וְאִף אָנוּ סוֹפְרִים שְׁבַעַת שְׁבוּעוֹת נְקִיִּים, כְּדִי שִׁיֻּקְרְבוּנוּ הַקֹּב"ה אֵלָיו. שָׁכֵן, כְּשֶׁהָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם הֵם נִטְמָאוּ בְּטוּמְאָתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם. אוֹלָם כְּשִׁיֻּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וּמְלוּ אֶת בְּשָׂרָם – פִּסְקָה טוּמְאָתָם.

וּכְמוֹ נִידָה, הַסּוֹפְרַת שְׁבַעַת נְקִיִּים לְאַחַר טוּמְאָתָהּ – כֶּךָ נִצְטָווּ יִשְׂרָאֵל לְסַפֵּר שְׁבַעַת שְׁבוּעוֹת – כְּדִי שִׁיּוּכְלוּ לְהַתְּחַבֵּר עִם הַקֹּב"ה עַל-יְדֵי קַבְּלַת הַתּוֹרָה, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

"וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (וּיקרא כב', לב')

עַל הַפְּתוּב בְּפִרְשָׁתָנוּ, "וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", דָּרְשׁוּ חו"ל בְּגִמְרָא: תְּיָב כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְאִפְּלוּ עַל מִצְוָה קְלָה. (וְאִפְּלוּ עַל מְנַהֲגֵי יִשְׂרָאֵל תְּיָב לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ). אוֹלָם, כָּל זֹאת כְּשֶׁמְדוּבָר רַק בְּפִרְהֶסְיָא/בְּגִלוּי, כְּאֲשֶׁר יֵשׁ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים לְפָחוֹת, שָׂאוּ תְיָב אִישׁ יִשְׂרָאֵל לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ. אָבֵל אִם הִדְבָּר הָיָה בְּצִנְעָה, "יַעֲבֹר, וְאֵל יִהְרַג" – מוֹתֵר לְאָדָם לְעַבֹּר עַל הַמִּצְוָה, וְלֹא לְהִיָּהָר.

וּכְפִי שְׁפָתוֹב בְּגִמְרָא (סְנֵהֲרִין עַד): "כָּל עֵבִירוֹת שְׁבִתוֹרָה, אִם אוֹמְרִין לְאָדָם, עֲבוֹר (עֲלֵיהֶן) וְאֵל תִּהְרַג – יַעֲבוֹר (הָאָדָם עַל הָעֵבִירוֹת), וְאֵל יִהְרַג. חוּץ מִעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים (=עֲבוֹדַת זָרָה), גִּילּוּי עֲרִיוֹת, וְשִׁפְכוֹת דָּמִים".

וְדַבֵּר זֶה נִלְמַד מֵהַפְּתוּב (וַיִּקְרָא יח, ה): "וַיִּשְׁמְרֶתֶם אֶת חֻקֵּי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם". וְדַרְשׁוּ עַל-כֵּךְ חוֹ"ל: "וְחַי בָּהֶם" – וְלֹא שִׁמּוֹת בָּהֶם".

אוֹלָם, מוֹסִיפָה הַגְּמָרָא, כָּל מָה שְׁאִמְרוּ חוֹ"ל, **שִׁיעֲבוֹר** וְאֵל יִהְרֵג, "לֹא אָמְרוּ אֶלֶּא בְּצַנְעָה. אֲבָל, בְּפַהֲרִסְיָה (=בְּגִלּוּי), אֶפִּילוּ עַל מִצְוֵה קָלָה – יִהְרֵג, וְאֵל יַעֲבוֹר". וְשׂוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: "וּמַאי מִצְוֵה קָלָה?". וְעוֹנָה: "אָמַר רַבָּא... עֲרֻקְתָּא דְּמִסְאַנָּא". וּפְרַשׁ רִש"י: "עֲרֻקְתָּא דְּמִסְאַנָּא – שְׂרוּף הַנֶּעֱל. שְׂאֵם דְּרַף הַנוֹכְרִים לְקִשׁוֹר כֶּךָ, וְדַרְךְ יִשְׂרָאֵל בְּעֵנִין אַחַר, כְּגוֹן שִׁישׁ צַד יְהוּדוֹת בְּדַבֵּר, וְדַרְךְ יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת צְנוּעִים, אֶפִּילוּ שִׁינוּי זֶה (=שֶׁל קִשִּׁירָת שְׂרוּף הַנֶּעֱל), שְׂאִין פֶּאן מִצְוֵה, אֶלֶּא מִנְהַג בְּעֵלְמָא, יִקְדֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם בְּפָנֵי חֲבֵרָיו יִשְׂרָאֵל (וַיִּהְרֵג)".

וְשׂוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: וְכִמְהָ זֶה פְּרַהֲסִיאָ? – וְעוֹנָה: "אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אִין פְּרַהֲסִיאָ פְּחוּתָה מַעֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם... דְּכַתִּיב: 'וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'". כְּלוּמַר, כְּאֲשֶׁר הָאָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה מְבִנֵי יִשְׂרָאֵל, צְרִיךְ הוּא לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל כָּל הַמִּצְוֹת, לֹא יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל.

דְּבַר נוֹסֵף שְׁלוּמְדַת הַגְּמָרָא מֵהַפְּתוּב, "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", הוּא, שְׁכָל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה לֹא יֵהֵא פְּחוּת מַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים. וְזֹאת, כְּמוֹ שְׁשָׁנִינוּ בְּגְמָרָא (בְּרַכּוֹת כ"א): "מִנֵּין שְׂאִין הִיחִיד אוֹמֵר קְדוּשָׁה? שְׁנַאֲמַר: 'וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' – כָּל דְּבַר שְׁבַקְדוּשָׁה לֹא יֵהֵא פְּחוּת מַעֲשָׂרָה".

וְאִכֵּן כֶּךָ שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה (מְגִלָּה כ"ג): "אִין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע, וְאִין עוֹבְרִין לְפָנֵי הַתְּבָה, וְאִין נוֹשְׂאִין אֶת כַּפֵּיהֶם, וְאִין קוֹרִין בְּתוֹרָה, וְאִין מַפְטִירִין בְּנִבְיָא, וְאִין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב, וְאִין אוֹמְרִים בְּרַכַּת אַבְלִים וְתַנְחוּמֵי אַבְלִים וּבְרַכַּת חַתָּנִים, וְאִין מְזַמְנִין בְּשֵׁם, פְּחוּת מַעֲשָׂרָה".

בְּעֵנִין זֶה שֶׁל הַ"קְדוּשָׁה", רְאוּי לְהִבְיָא כְּאֵן אֶת דְּבָרֵי הַ"תְּפֹאֲרַת שְׁלֵמָה" (לִיקוּשִׁים תְּהִלִּים קִיט', ד"ה "יָדִיךְ עֲשׂוּנִי"), הָאוֹמֵר, שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים "קְדוּשָׁה" בְּבְרַכַּת "מַחִיָּה הַמַּתִּים", כִּיּוֹן שִׁיִּצְחָק אֲבִינוּ תִקֵּן אֶת בְּרַכַּת מַחִיָּה הַמַּתִּים בְּשַׁעַת הָעֲקִידָה, כְּאֲשֶׁר פְּרַחָה נִשְׁמָתוֹ. וּכְפִי שְׁפִתוֹב (פְּרָקִי דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, פְּרָק ל"א): "כִּיּוֹן שְׁהִגִּיעָה הַחֶרֶב עַל צְוָאוֹ (שֶׁל יִצְחָק), פְּרַחָה וַיִּצְאָה נַפְשׁוֹ שֶׁל יִצְחָק. וְכִיּוֹן שְׁהִשְׁמִיעַ (ה') קוֹלוֹ מִבֵּין הַכְּרוּבִים, וְאָמַר: 'אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנֶּעַר' – חֲזָרָה הַנֶּפֶשׁ לְגוֹפוֹ (שֶׁל יִצְחָק). וְהִתִּירוּ (אֲבִרְהָם), וְקָם וְעָמַד יִצְחָק עַל רִגְלָיו, וְרָאָה יִצְחָק תַּחִּית הַמַּתִּים מִן הַתּוֹרָה, שְׁכָל הַמַּתִּים עֲתִידִין לְהַחִיּוֹת. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה פִּתַּח וְאָמַר: 'בְּרוּךְ אַתָּה ה', מַחִיָּה הַמַּתִּים".

לְכֵן אֵנוּ אוֹמְרִים קְדוּשָׁה דּוֹקָא בְּבְרַכַּת "מַחִיָּה הַמַּתִּים", שְׂרוּמֹזוֹת עַל מִסִּירוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל יִצְחָק אֲבִינוּ בְּשַׁעַת הָעֲקִידָה. וְצְרִיךְ לְכוֹן בְּאִמִּירַת "נִקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיִּךְ", שְׂאֵנוּ מוֹכְנִים לְקִים מִצְוֹת "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – לְמַסּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת ה', "כְּנַעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפִי קִדְשׁ...". – כְּמוֹ שְׂרָפִי (=מְלֹאכִי) מַעֲלָה, הַמוֹכְנִים לְהִישָׁרְךָ כָּל רֵגַע עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְהַס פְּרִידְמָן)

"וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

עַל הַפְּתוּב "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כּוֹתֵב רִש"י: מִסֵּר עֲצָמְךָ וְקִדְשׁ שְׁמִי (=הִיָּה נְכוֹן לְמַסּוֹר נַפְשְׁךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּשַׁעַת הַצּוּרְךָ). וְכִשְׁהוּא מוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ, יִמְסוֹר עֲצָמוֹ עַל-מְנַת לְמוֹת. שְׁכֵן, כָּל הַמוֹסֵר עֲצָמוֹ עַל-מְנַת הַנֵּס (=מִי שְׁמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ מִתּוֹךְ כּוֹנֵה שִׁיתְרַחַשׁ לוֹ נֵס, וַיִּשְׂאֵר בְּחַיִּים), אִין עוֹשִׂים לוֹ נֵס...

וּבְעֵנִין זֶה שֶׁל קְדוּשַׁת ה' מְסוּפֵר, כִּי כְּשֶׁעָמְדוּ הַנְּאֻצִּים, יִמַּח שְׁמֵם, לְהוֹצִיא לְהוֹרֵג אֶת רַבִּי אֶלְחָנָן בּוֹנִים וְסַרְמָן, רֹאשׁ יִשִּׁיבַת בְּאַרְנוֹבִיץ, פְּנֵה הַגְּאוֹן אֶל הַמוֹנֵי הַיְהוּדִים בְּמִקּוֹם, וְאָמַר: מִסְתַּבֵּר, יְהוּדִים יִקְרִים, שְׂמַחֲשִׁיבִים אוֹתָנוּ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים כְּצַדִּיקִים גְּמוּרִים, וְלִכֵּן נִבְחַרְנוּ לְכַפֵּר בְּגוֹפּוֹתֵינוּ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. וּמִכִּיּוֹן שְׁכָךְ, עָלִינוּ לְשׁוּב מִיָּד בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְכֵךְ יִרְצוּ קְרַבְנוֹתֵינוּ לְפָנֵי שׁוֹכֵן מְרוּמִים. הִבָּה וְנִשְׁמַר, שְׁלֹא תַעֲלֶה חֲלִילָה בְּמוֹחַנוּ מַחֲשָׁבָה פְּסוּלָה, שֶׁהִיא כְּפִיגוּל הַפּוֹסֵל אֶת הַקֶּרֶבֶן. שְׁכֵן, עָלִינוּ לְדַעַת, שְׁבִשְׁעָה זֶה אֵנוּ עוֹמְדִים לְקִים אֶת הַגְּדוּלָה שְׁבַמִּצְוֹת הַתּוֹרָה (=לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם).

וְעוֹד הוֹסִיף וְאָמַר רַבִּי אֶלְחָנָן בּוֹנִים, קוֹדֵם מוֹתוֹ עַל קְדוּשַׁת ה': בְּתַפִּילַת מְנַחָה שֶׁל תְּשַׁעָה בָּאָב, אֵנוּ קוֹרְאִים: "כִּי אַתָּה ה', בָּאֵשׁ הִצַּתָּהּ, וּבָאֵשׁ אַתָּה עֲתִיד לְבַנּוֹתָהּ" – הָאֵשׁ, שְׁעַתִּידָה עוֹד מַעֲט לְלַחֵף אֶת גּוֹפּוֹתֵינוּ, הִיא שְׂתַחֲשֵׁל מִחֲדָשׁ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן!

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!



פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ: אָמַר לְרִפּוּאָה שְׁלִימָה שֶׁל: אֹרְזָה בַת אוֹדְלָה כְּנִיסַת הַשְּׁבֵת: 18:52

עֲרַשׁ"ק ב' אִיר תִּשְׁע"ד (2.5.14) © יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 20:03 ר"ת 20:44

הַפְּטָרָה: "וְהַפְּהַנִּים וְהַלּוּיִם" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל [moshe45@bezeqint.net](mailto:moshe45@bezeqint.net)) (הזמנים לפי חיפה)

## "בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשְּׁבֵת... שֶׁבַע שְׁבֻתוֹת תְּמִימַת תְּהִינָה" (כג' טו')

מִצּוֹת סְפִירַת הָעֵמֶר חוֹרֶרֶת וְנִשְׁנִית בְּלִשׁוֹן קְצָרָה בְּסִפּוֹר "דְּבָרִים" (טו', ט'): "שֶׁבַע שְׁבֻעוֹת תִּסְפָּר לָךְ, מִהַחֵל חֲרַמְשׁ בְּקִמָּה (=מִרְאשִׁית הַקְּצִיר), תַּחֲל לְסַפֵּר שֶׁבַע שְׁבֻעוֹת". אָמְרוּ חו"ל: אֵל תִּקְרָא "בְּקִמָּה", אֶלָּא "בְּקִימָה". וְלָמְדוּ מִכָּאן בְּדֶרֶךְ רְמֵז, שִׁישׁ לְקִים אֶת סְפִירַת הָעֵמֶר בְּעִמְדָה.

רְאוּי לְצִיּוֹן, שֶׁסְפִירַת הָעֵמֶר הִיא אַחַת מִשְׁמוֹנֵה מִצּוֹת, שְׁחֻכְמִים קָבְעוּ שִׁישׁ לְעֲשׂוֹתָן בְּעִמְדָה דוֹקָא, וְסִימָנָן: "הִסְפַּת וְשִׁמְע" – נוֹטְרִיקוֹן (=רְאשִׁי תִיבוֹת) שֶׁל: הֵלֵל, סִפּוֹר תּוֹרָה (=קְרִיאָה בַתּוֹרָה), כְּהֵנִים, תְּפִלָּה (=תְּפִילַת הָעִמְדָה), וִידוּי, שׁוֹפָר, מְגִילָה, עֵמֶר. לְגַבֵּי סְפִירַת הָעֵמֶר, מִצּוּי רְמֵז נוֹסָף, שִׁישׁ לְעֲשׂוֹתָהּ בְּעִמְדָה, לְפִי הַפְּסוּק בַּתְּהִלִּים: "עֲצַת ה' לְעוֹלָם תַּעֲמֹד" (תְּהִלִּים ל"ג, יא). אֹמְרִים חו"ל: "עֲצַת" – בְּדֶרֶךְ שֶׁל נוֹטְרִיקוֹן מְרֻמָּז לְמִצּוֹת הַבָּאוֹת: עֵמֶר, צִיצִית, תְּפִלִּין (שֶׁל רֹאשׁ) – וְעַלֵּיהֶן נֶאֱמַר כָּאן "לְעוֹלָם תַּעֲמֹד".

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבֶת שְׁבֻתוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ... " (כג' ג') (עפ"י מדרשי חו"ל)

מִצִּיּוֹ בַתּוֹרָה, בְּנִבְיָאִים וּבִכְתוּבִים, שֶׁהַשְּׁבֵת שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה. אָמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: אִם תִּזְכּוּ לְשַׁמּוֹר שְׁבֵת, מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם (=אֲנִי מוֹחֲשִׁיב לָכֶם) כְּאִילוֹ שְׁמַרְתֶּם (אֵת) כָּל הַמִּצּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה. וְאִם תַּחֲלִילוּ אוֹתָהּ (=אֵת הַשְּׁבֵת), מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילוֹ חֲלַלְתֶּם (אֵת) כָּל הַמִּצּוֹת.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אֹמְרִי: שְׁנֵי מְלֶאכֶי שֶׁרַת מְלוּיִם אֵת הָאָדָם בְּעֶרְבַּ שְׁבֵת, מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְבֵיתוֹ – (מְלֶאךָ) אַחַד טוֹב (וּמְלֶאךָ) אַחַד רָע. וּכְשָׁבָא (אוֹתוֹ אָדָם) לְבֵיתוֹ וּמוֹצֵא גַר דּוֹלֵק וְשֹׁלְחַן עֲרוּךְ וּמִטָּה מוּצַעַת – מְלֶאךָ טוֹב אֹמְרִי: יְהִי רְצוֹן, שֶׁתְּהִיא לְשֵׁבֶת אַחֲרַת כָּךְ! וּמְלֶאךָ רָע עוֹנָה "אֲמֵן" בְּעַל-כְּרָחוּ (=נֶגֶד רְצוֹנוֹ). וְאִם לֹא (אִם אֵין בְּבֵית גַּר דּוֹלֵק וְשֹׁלְחַן עֲרוּךְ...) – מְלֶאךָ רָע אֹמְרִי: יְהִי רְצוֹן, שֶׁתְּהִיא לְשֵׁבֶת אַחֲרַת כָּךְ! וּמְלֶאךָ טוֹב עוֹנָה "אֲמֵן" בְּעַל-כְּרָחוּ. אָמַר רַב חֲסֵדָא, אָמַר עוֹקְבָא: כָּל הַמִּתְפַּלֵּל בְּעֶרְבַּ שְׁבֵת וְאוֹמְרִי: "וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְכוּ" – שְׁנֵי מְלֶאכֶי הַשֶּׁרֶת מְלוּיִם אוֹתוֹ בְּשׁוּבוֹ מִבֵּית הַכְּנֶסֶת לְבֵיתוֹ, מְנִיחִים יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁוֹ, וְאוֹמְרִים לוֹ: "וְסָר עוֹנֶךָ וְחֻטְאֲתָךְ תִּכְפֹּר".

וְרִמְזוּ לְמְלֶאכֶי הַמְלוּיִם אֵת הָאָדָם, אֲנִי מוֹצֵאִים בְּאוֹתוֹ קָטַע שֶׁל "וַיִּכְלוּ", שֶׁם מוּפִיעָה הַמְלָה "מְלֶאךָ" מִלְּמַטָּה לְמַעֲלָה, בְּקַפִּיצוֹת שֶׁל 26 אוֹתוֹת בְּדִיוֹק (26 = י-ה-ו-ה, שֶׁם ה' יִתְבָּרַךְ)

"וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ"

וְכָל צְבָאָם וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

מְלֶאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֵּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

מִכָּל מְלֶאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֵת

יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּוֹ שְׁבֵת מִכָּל

מְלֶאכְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לְעֲשׂוֹת."

"מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פִּינְהָס פְּרִידְמָן)

עַל הַכְּתוּב בְּמִשְׁנָה (אֲבוֹת א', א'), "מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי", אָמְרוּ חו"ל, שֶׁעִיקַר מָה שֶׁזָּכָה מֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁהַתּוֹרָה תִּנָּתֵן עַל-יְדוֹ, הוּא מְרֻב עֲנֻתָנוֹתוֹ, דוּגְמַת סִינַי, שֶׁהִיא נְמוּךְ מִכָּל הַהָרִים.

בְּעִנְיָן זֶה שֶׁל הָעֲנָוָה כּוֹתֵב רַבְּנוּ הַרַ"ק רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל בְּ"שַׁעַר הַיִּחוּדִים" (סוֹף פֶּרֶק ו', בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל), שֶׁכָּל מִי שִׁישׁ בּוֹ אֵת מִידַת הָעֲנָוָה – אֵין הַיִּצְרַת הָרָע שׁוֹלֵט בּוֹ. שָׁפָן, עֲנָוָה (=131) בְּגַמְטְרִיָּה סַמָּא"ל (=131) – שְׁמוֹ שֶׁל הַיִּצְרַת הָרָע. וְזֹאת, כְּדִי לְרַמּוֹז לָנוּ, שֶׁעַל-יְדֵי הָעֲנָוָה מְבַטְלִים אֵת הַיִּצְרַת הָרָע (=סַמָּא"ל) בְּמִסְפָּר הַשְּׁוֶה לוֹ.

וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ חַיִּים וַיִּטָּאֵל: "עֲנָוָה גַּמְטְרִיא סַמָּא"ל. לְרַמּוֹז, (שֶׁ) מִי שִׁישׁ בְּיָדוֹ עֲנָוָה – אֵין סַמָּא"ל

שולט בו, ואין יכול (היצר) לקטרג עליו".

על-פי האמור מביא רבנו חיים ויטאל, דבר נפלא (בשם הרה"ק רבי אהרן ברכיה, מחבר הספר "מעבר יבק"), שמטעם זה סדר דוד המלך, נעים וזמירות ישראל, בספר תהילים את מזמור קלא' (=131), כנגד היצר הרע. שכן, קלא' בגמטריה סמא"ל (=131). וכדי להתגבר על היצר, הוא סמא"ל, אומר דוד המלך במזמור זה: "ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני" – ללמדנו, שהיצר הרע נכנע על-ידי מידת הענוה, בלי גבהות הלב והרמת העינים.

וצריכים אנו להבין, איך באמת מידת הענוה מבטלת את סמא"ל, הוא היצר הרע?

ואמר על-כך הגה"ק בעל "אמרי יוסף", בשם הרב ר' שמעלקא ניקלשבורג זיע"א, שהנה, כלל גדול ללמדנו בגמרא (סוטה ה'), "שאין הקב"ה משרה את שכנתו, אלא על הענו והשפל, כפי שכתוב שם, "אמר מר עוקבא, כל אדם שיש בו גסות הרוח, אמר הקדוש ברוך הוא, אין אני והוא יכולין לדור בעולם". וידוע מה שכתוב בגמרא (קידושין ל'): "יצרו של האדם מתגבר עליו בכל יום, ומבקש להמיתו... ואלמלא הקב"ה עוזרו (=עוזר לאדם) – אין (האדם) יכול לו (=ליצר הרע)...".

הנה, מבואר מכאן, שאין בכח האנושי להתגבר על היצר ללא עזרת ה' יתברך. לכן, נמצא לפי זה, שבעל הגאונה, שכפי שלמדנו, אין הקב"ה רוצה לדור עמו, אין לו עזרת שמים להתגבר על היצר הרע, וממילא על-ידי כך הוא נכשל בכל העונות. מעתה מבואר היטב מה שאמר האריז"ל, ש"ענוה גמטריא סמא"ל". וזאת, כדי לרמוז לנו, שעל-ידי הענוה מבטלים את היצר הרע. שהרי, על-ידי מידת הענוה זוכים להשראת השכינה, ועל-ידי כך זוכה האדם, שהקב"ה מסייע לו להתגבר על סמא"ל, הוא יצר הרע. "ששת ימים תעשה מלאכה, וביום השביעי שבת שבתון מקרא קודש..."

מעשה בתסיד אחד, שהיתה לו פרה אחת חורשת. למים, ירד אותו תסיד מנכסיו, ומכר את פרתו לנכרי אחד. חרש בה הנכרי ששה ימים של חול. והנה, כאשר הוציאה בשבת לחרוש בה, מאנה הפרה, ורבעה תחת העל, ולא רצתה לעשות מלאכה. והיה אותו נכרי הולך ומכה אותה, אבל הפרה בשלה – איננה זזה ממקומה. כיון שראה כך, הלך הנכרי אצל אותו תסיד שמכר לו את הפרה, ואמר לו: בא וטול (=וקח) את פרתך! ששה ימים עבדתי בה, וביום השבת הוצאתיה לחוץ – והיא רבעה תחת העל, ולא רצתה לעשות שום מלאכה שבעולם. וכמה שהייתי מכה אותה, והיא לא זזה ממקומה. כיון שאמר לו כך, הבין אותו תסיד שפרתו לא עושה מלאכה, מפני שהיתה מורגלת (=למודה) לנוח בשבת. אמר לו התסיד: בא ואני מעמידה, ואעשנה חורשת. כיון שהגיע התסיד אצלה, אמר לה באזניה: הוי פרה פרה! כשהיית ברשותי, היית נינוחה (=נחה) בשבת. עכשיו שגרמו עונותי ומכרתיו לנכרי זה – בבקשה ממך, עמדי ועשי רצון אדוניך!

מיד עמדה ובקשה לעשות מלאכה בשבת. אמר הנכרי לתסיד: אמר הנכרי לה: עד שתאמר לי מה עשית לה, ומה אמרת לה? שמא כשפת אותה? אמר לו אותו תסיד: כך וכך אמרתי לה (=הודעת לי לה, שהיא עתה ברשותו של נכרי, ושעליה לעבוד בשבת). כיון ששמע אותו נכרי כך, נבהל ונודעזע, ונשא קל וחמר בעצמו, ואמר: מה בהמה זו, שאין לה לא דבור, לא דעת ולא תבונה, הכירה את בוראה, ולא רצתה לעבוד בשבת – אני, שבראני הקב"ה בצלמו ובדמותו, ונתן לי דעת ובונה, לא אפיר את בוראי? מיד בא והתגיר, וזכה ללמד תורה, ונקרא "רבי יוחנן בן תורתה" (=פרה). (זכר לאותה פרה שגרמה לו להתגיר). (על-פי מדרשי חז"ל)

"אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלקיך וחי אחיך עמך" (ויקרא כה, לו')

פעם נכנס המגיד מדובנא לבית כנסת לפני התפילה, וראה את אחד מעשירי העיר עומד ומתפלל בדבקות: "אלהי. נשמה שנתת בי טהורה היא. אתה בראתה. אתה יצרתה. אתה נפחתה בי. ואתה משמרה בקרבי. ואתה עתיד לטלה ממני" (ברכות השחר). וכשהגיע למלים "ואתה עתיד... ולהחזירה בי לעתיד לבוא", החל הגביר לבכות בכי תמרורים. נגש אליו המגיד מדובנא, ושאלו בתמיהה: "מדוע אתה בוכה על תחית המתים? הלא צריך לבכות על 'ואתה עתיד לטלה ממני'! ענה הגביר: "אינך יודע את הצרות שלי: אני עשיר גדול, ומלנה בריבית. עסקי פורחים, ברוך השם. הבעיה היא שיש לי בנים משחיתים, שסרו מ'דרך הישר', ואני חושש כי לאחר שאמות הם יבזבוז את הפסך על הבלים, וממילא פשאקום לתחיה לא ישאר לי מאומה, ואז אאלץ לקבץ נדבות. מזה אני חושש, ועל-כך אני בוכה". אמר לו המגיד מדובנא: "תנוח דעתך. עם בנים כאלה, ועם ה'כחיות' שלך כמלנה בריבית – אין כל סיכוי שתקום בתחית המתים, לכן חבל על הדמעות..."

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!